

Matolcsy Miklós Általános Iskola helyi tanterv

Technika és tervezés 1. évfolyam

Témakörök

Témakör: Anyagok a környezetünkben

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, minimum órakeret: 4

- az anyagok tulajdonságairól érzékszervi úton, önállóan szerez ismereteket – szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség;
- alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Az érzékszervek és az érzékelés fajtáinak megismerése
- Véleményformálás a társakkal közös tevékenység során
- Tevékenység során együttműködési készségek fejlesztése
- Környezettudatos döntéshozatal a megismert anyagok használata során
- Építő jellegű párbeszéd alkalmazása
- Kézügyesség fejlesztése
- Természetes és mesterséges anyagok csoportosítása: fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag
- Az anyagok fajtái, tulajdonságai, felhasználhatóságuk
- Anyagvizsgálatok érzékszervi úton

Fogalmak

természetes anyagok, mesterséges anyagok, termékek, magvak, fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag, szín, árnyalat, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi simaság

Javasolt tevékenységek

Tanulmányi séta: természetes anyagok, levelek, termékek gyűjtése

Anyagok felhasználásának megfigyelése közvetlen környezetünkben

Termésfigurák, termésbábok készítése, figura tervezése, megfelelő formájú és méretű termékek válogatása, becslés, tervezés

Őszi színek megfigyelése, formák összehasonlítása, asszociáció

Levélpréselés módszerének megismerése: levélkép készítése

Magkép készítése

Kavicsfestés

Csoportmunkában tájkép készítése magokból kirakott mozaikkal

Témakör: Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, minimum órakeret: 15

- adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;
- egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során;
- alkotótevékenysége során előkészítő, alakító, szerelő és felületkezelő műveleteket végez el;
- saját és társai tevékenységét a kitűzött célok mentén, megadott szempontok szerint reálisan értékeli;
- értékelés után megfogalmazza tapasztalatait, következtetéseket von le a későbbi eredményesebb munkavégzés érdekében;
- felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;
- rendet tart a környezetében;
- törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;
- szelektíven gyűjti a hulladékot;
- rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel;
- otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzeteit felismeri, és ismeri megelőzésük módját;
- takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;
- tudatosan megtartja az egészséges és biztonságos munkakörnyezetét;
- az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;
- társaival munkamegosztás szerint együttműködik a csoportos munkavégzés során;
- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Megfigyelő- és feladatmegoldó képesség fejlesztése
- A kreativitás erősítése
- Együttműködés és véleményformálás támogatása
- Az önkifejezés és a kulturális tudatosság támogatása
- Társas tanulási tevékenységek előtérbe helyezése
- Tapasztalás támogatása munkatevékenységek útján
- Felelős szerepvállalás és a munkamegosztás erősítése

- Önálló ismeretszerzés támogatása
- Biztonságos és balesetmentes eszközhasználat
- A takarékoság iránti igény fejlesztése
- Környezettudatos magatartás támogatása
- Képlékeny anyagok tulajdonságai
- Tárgykészítés képlékeny anyagból
- A papír tulajdonságainak csoportosítása
- Papírmunkák:
 - hajtogatás, gyűrés, sodrás
 - tépés, nyírás
 - díszítés
 - bábkészítés
- A fa tulajdonságai, felhasználása
- Famunkák:
 - darabolás
 - csiszolás
 - hegyezés
- A fonalak csoportosítása, felhasználása
- Fonalmunkák:
 - hurkolás
 - fonás
 - csomózás

Fogalmak

természetes anyag, mesterséges anyag, anyagvizsgálat, anyagi tulajdonság, képlékenység, becslés, mérés, sablon, szálas anyag, hurkolás, fonás, csomózás, anyagtakarékosság, újrahasznosítás

Javasolt tevékenységek

Képlékeny anyagok tulajdonságainak megismerése, anyagvizsgálat érzékszervekkel

Képlékeny anyagok alakítása: gyűrés, lapítás, gömbölyítés, hengerítés, mélyítés, kivájás, nyújtás, mintázás

Edénykék, gyöngyök, szélcsengő készítése agyagból

Só-liszt gyurma készítése: figurák, mozgó kompozíció készítése

Mézeskalács-készítés

Hagyományos mesterségek megismerése

Papírfajták és tulajdonságaik megismerése, használatuk

Papír sodrásával, gömbölyítésével, gyűrött és sodrott papírból, papírgömböcskékből őszi fa, őszi kép készítése

Fatörzs és ágak készítése tépéssel, levelek nyírással, kúpos kialakítás nyírással, ragasztással

Legyezőhajtással, redőzéssel figurák készítése

Origamijelek ismerete alapján növény- és állatfigurák hajtogatása

Ünnepi és farsangi díszek készítése termésekből, papírból. Alaklemez, sablon használatával bábok, társasjáték, puzzle, kreatív játékok készítése

Papírszövés

Ismerkedés a fával, a fa haszna, a faültetés fontossága, a fa tulajdonságainak megfigyelése

A fa darabolása, csiszolása, hegyezése

A hurkapálca töréspróbája

Marokkó készítése

Kép készítése hurkapálcából

Spatulából figurák, könyvjelző és ajándékkísérő készítése

Kunyhó készítése fonással

Vesszőfonással ajtókopogtató, mini kosár készítése

Mesterségek, műhelyek megismerése

Különböző fonalak, kötelek, cérnák vizsgálata. Növényi és állati eredet. Hogyan készül? Mire használják?

Csomók és masni kötése, sodrás, bojt készítés, hármass fonás, körmön fonás, nemezelés, pomponkészítés

Témakör: Otthon – család – életmód

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, minimum órakeret: 7

- ismeri a családellátó tevékenységeket, melyek keretében vállalt feladatait az iskolai önellátás során munkamegosztásban végzi – terítés, rendrakás, öltözködés, növények, állatok gondozása stb.
- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;
- otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzeteit felismeri, és ismeri megelőzésük módját;
- takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;
- rendet tart a környezetében;
- törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;
- szelektíven gyűjti a hulladékot;
- ismeri a tudatos vásárlás néhány fontos elemét;
- ismeri az egészségmegőrzés tevékenységeit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Tapasztalatszerzés elősegítése a közvetlen környezet megismerése során
- A környezetátalakítás következményeinek értelmezése
- A környezet- és egészségtudatosság megalapozása

- Ok-okozati összefüggések értelmezése
- Szokásrend kialakítása
- A rendszeresség és a rendszeret iránti igény formálása
- Biztonságos és balesetmentes eszközhasználat
- A takarékoság iránti igény fejlesztése
- Környezettudatos magatartás támogatása
- Együttműködési képesség kialakítása és erősítése
- Az önismeret fejlesztése
- Lakásfajták csoportosítása
- Lakástervek készítése
- Lakásépítés építőelemekkel
- Erőforrások a háztartásban – áram, gáz, víz
- Lakberendezés
- Egészséges életmód
- Egészséges táplálkozás
- Étkezési szokások, terítés
- Személyi higiénia, tisztálkodás
- Öltözködési szabályok
- Háztartási balesetek
- Munkamegosztás
- Napirend, házirend
- Takarékoskodás
- Környezetvédelem

Fogalmak

lakás, otthon, család, életmód, családi ház, lakberendezés, egészséges életmód, táplálkozás, higiénia, testápolás, öltözködés, veszélyforrás, baleset, háztartási baleset, háztartás, házimunka, munkamegosztás, időbeosztás, napirend, szabadidő, takarékoság, környezet, környezetvédelem, hulladék, szelektív hulladékgyűjtés

Javasolt tevékenységek

Beszámolók lakóhelyünkről

Saját településünk megismerése: utcák, terek elrendezése, házak, épületek, épülettípusok, lakásfajták

A ház helyiségei, funkciójuk, berendezésük

Építőelemekkel házak építése

Építés alapformára, körvonalrajz, alaprajz készítése

Különleges építmények tervezése

A szoba berendezése: bútorok készítése

Családtagok bemutatása, köszönés, bemutatkozás

Családi munkamegosztás, házimunka és napi tevékenységek, háztartási munkák csoportosítása

Napirend készítése

Étkezési szokások, az egészséges táplálkozás alapjai, egészséges életmód

Napi étrend készítése: élelmiszerek, ételek, italok, vitaminok

Egyszerű ételkészítés

Asztalterítés, asztali illemtan, asztalterítés, szalvétahajtogatás, meghívó, ültetőkérdőív készítése

Tisztálkodási szokások: személyi higiéniahoz, testápoláshoz kapcsolódó plakátok készítése

Napszaknak, évszaknak és alkalomnak megfelelő öltözködés: öltöztetőbabák, divatbemutató

Ruházat tisztántartása, szekrényrendezés

Környezetünk tisztán tartása. Alapvető takarítószeres és eszközök használata. Veszélyforrások: gyufa, gáz, elektromos áram balesetmentes használata

Növények a lakásban: növényápolás

Ötletgyűjtés a közvetlen környezetünkben keletkező hulladékok újrahasznosítására.

Témakör: Jeles napok, ünnepek

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, minimum órakeret: 5

- adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;
- alkotótévékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát;
- felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
- ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Magyarságtudat erősítése
- Az ünnepléshez kötődő viselkedéskultúra és öltözködéskultúra elemeinek elsajátítása és betartása
- Az ajándékozás kultúrájának elsajátítása
- Tervek a családban
- Esztétikai érzék fejlesztése
- Közösén átélt élmények és érzések támogatása
- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Március 15.
- Húsvét
- Anyák napja

Fogalmak

jeles nap, jelkép, ünnep, népszokás, viselkedéskultúra, öltözködéskultúra, munkaszervezés, dekoráció, esztétika

Javasolt tevékenységek

Ünnepi díszek, szimbólumok készítése különböző anyagokból: mikulás, karácsonyfa, kokárda, zászló

Csomagolástechnikák: különböző alakú ajándéktárgyak csomagolása

Hímes tojás készítése

Ajándéktárgyak, meghívók, üdvözlőkártyák készítése

Témakör: Közlekedés

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, minimum órakeret: 3

- ismeri és használni, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat;
- az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;
- rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Saját felelősség felismerése a közlekedésben
- Szabálykövető magatartás kialakítása
- Balesetmentes közlekedés támogatása
- Együttműködő és együttérző képesség fejlesztése
- Etikus magatartás értelmezése és kialakítása
- A gyalogos és kerékpáros közlekedés legfontosabb szabályainak megismerése
- A kulturált és biztonságos járműhasználat megismerése
- A közlekedési szabályok és a járműhasználat gyakorlása szimulációs és valós közlekedési helyzetekben

Fogalmak

gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályai, tömegközlekedési eszközök, kulturált közlekedés, biztonságos járműhasználat

Javasolt tevékenységek

Séta az iskola környékén, figyelemfelhívás a veszélyhelyzetekre: gyalogos és kerékpáros közlekedés,

úttesten való átkelés szabályai, közlekedési lámpa jelzéseinek ismerete, közlekedési szituációs játékok

Jelzések, táblák megfigyelése

Helyes és helytelen viselkedés megfigyelése és elemzése

Gyalogosokra vonatkozó közlekedési jelzések és táblák megismerése

Tömegközlekedési eszközök megismerése

Udvariassági szabályok megismerése és alkalmazása

Témakörök